

Täysistunto

Keskiviikko 8.11.2023 klo 14.04—15.37

Täysistunto alkoi klo 14.04. Täysistunto päättyi klo 15.37.

Puhetta johti puhemies Jussi Halla-aho (14.04—15.37).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Kansalaisaloitteet

Eduskunnalle on 7.11.2023 toimitettu kansalaisaloite KAA 6/2023 vp: Rikkomaton - kielletään eheytyshoidot.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 54/2023 vp

Valiokunnan mietintö StVM 6/2023 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 6/2023 vp. Yleiskeskustelu asiasta päättyi 7.11.2023 pidetyssä täysistunnossa.

Yleiskeskustelussa Bella Forsgrén on Krista Mikkosen kannattamana ehdottanut, että lakiehdotus hyväksytään vastalauseen 2 mukaisena.

Selonteko hyväksyttiin.

Voimaantulosäännöksen 4 momentti

Mietintö ”jaa”, Bella Forsgrénin ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 124, ei 57; poissa 18 (äänestys 1). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 53/2023 vp

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 54/2023 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kiinteistöverolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 39/2023 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 2/2023 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Keskustelu asiasta päättyi 7.11.2023 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa Eerikki Viljanen on Vesa Kallion kannattamana ehdottanut, että lakiehdotus hylätään. Lisäksi keskustelussa Joonas Räsänen on Eemeli Peltosen kannattamana tehnyt vastalauseen 1 mukaisen lausumaehdotuksen.

Selonteko hyväksyttiin.

Hyväksyminen ”jaa”, hylkääminen ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 111, ei 69; poissa 19 (äänestys 2).

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 39/2023 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Eduskunta hyväksyi mietintöön sisältyvän lausumaehdotuksen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Lopuksi on päätettävä keskustelussa tehdystä lausumaehdotuksesta.

Mietintö ”jaa”, Joonas Räsänen ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 124, ei 57; poissa 18 (äänestys 3). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Asian käsittely päättyi.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 66/2023 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 1/2023 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 1/2023 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Yleiskeskustelu, edustaja Koponen, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 53/2023 vp

Keskustelu

14.08 Ari Koponen ps: Arvoisa puhemies! On selkeämpää, että jatkossa koulukotikorotus maksetaan toteutuneiden läsnäolopäivien mukaan yksityiselle koulukodille tutkinto-koulutukseen valmentavasta koulutuksesta. Tällä hetkellä korotus maksetaan laskentapäivän opiskelijamäärän mukaan. Sivistysvaliokunnan näkemys tämän hallituksen esityksen kohdalla on yksimielinen.

Nostin lähetekeskustelussa esiin TUVA-koulutuksen historian ja myöskin koulutuksen tarpeellisuuden. Haluan tässä yhteydessä vielä painottaa, kuinka tärkeää on, että lukioihin ja ammattikouluihin ei tule oppilaita, jotka eivät siellä kykene selviämään. Valitettava tilanne tällä hetkellä on se, että toinen aste yhä enemmän kärsii peruskoulusta valmistuneiden perustaitojen puutteesta. LUVA-koulutus toimii tähän ongelmaan hyvänä laastarina, mutta todellinen juurisyy on peruskoulussa. Tämä hallitus tekee kaikkensa sen eteen, että jatkossa peruskoulusta ei valmistu luku-, kirjoitus- ja laskutaidottomia. Koulutuksen kurinpalautus, perusrahoituksen 200 miljoonan euron nosto, siirtyminen digihumpasta kohti digiviisautta ja perusasioihin palaaminen vähimmäistuntimäärän noston kautta ovat vain muutamia esimerkkejä niistä toimista, mitä tämä hallitus tekee koulutuksen kivijalan, peruskoulun, murentumisen paikkaamiseksi.

Puhemies! Valiokunnan mietinnössä mainitaan, että esitys koskee vain TUVA-koulutusta järjestäviä yksityisiä koulukoteja. Muiden valtionosuuksien kohdalla jatketaan entiseen malliin. Näen myös tärkeänä, että koulutukseen osallistuvan tiedot läsnäolopäivistä ovat ajoissa Koski-tietovarannossa sujuvuuden takaamiseksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eloranta, olkaa hyvä.

14.10 Eeva-Johanna Eloranta sd: Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen melko tekninen muutos, vapaan sivistystyön rahoituksesta annettu laki, on kuitenkin aika tärkeä, sillä näin voidaan varmistaa, että jatkossa yksityinen koulukoti ei menettäisi koko valtionosuusrahoitusta, mikäli lastensuojelulain mukaisesti sijoitettu nuori aloittaa sen TUVA-koulutuksen valtionosuusrahoituksen laskentapäivän jälkeen. Samalla myös selkiytyvät tietyt asiat, mitkä liittyvät rahoituksen maksamiseen ja perimiseen. Samalla on kuitenkin hyvä muistuttaa, että hallitus on tehnyt päätöksen... [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Eloranta, odotatteko hetken. — Hyvät edustajat, pyytäisin siirtämään kaikki muut keskustelut salin ulkopuolelle. — Olkaa hyvä, edustaja Eloranta.

Kiitos, puhemies! Samalla on tosiaan hyvä kuitenkin muistuttaa, että hallitus on tehnyt päätöksen leikata jopa 14 prosenttia vapaan sivistystyön valtionrahoituksesta, ja tämä väistämättä tarkoittaa oppilaitosverkoston ja kurssitarjonnan merkittävää karsimista sekä kurssimaksujen merkittävää nostamista, ja tämä heikentää vapaan sivistystyön saavutettavuutta erityisesti kaikista pienituloisimmilla henkilöillä sekä pienimmissä kunnissa.

Nämä kaavaillut rahoitusleikkaukset vaarantavat myös hallituksen itse asettamat työllisyys- ja koulutustavoitteet ja heikentävät sivistyksellisten oikeuksien toteutumista kaikille kansalaisille. Olisikin todella hienoa, jos näitä asioita, leikkausten vaikutuksia, voisi vielä tarkastella, jopa vielä perua nämä, sillä vapaa sivistystyö ei ole mitään marginaalikoulutus-

Pöytäkirja PTK 53/2023 vp

ta, vaan sillä on erittäin tärkeä osa meidän sivistyksellisten perusoikeuksien kannalta ja jatkuvan oppimisen kannalta myöskin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

14.12 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Me kävimme tästä pidemmän keskustelun tuossa joku aika sitten eduskunnassa, ja silloin käytin itsekin hieman pidemmän puheenvuoron tästä koulukoteihin liittyvästä laskutuksesta, joka on siis hyvin tekninen, niin kuin tässä edellä on kuvattu. On oikein, että vain tuo yksi laskentapäivä tai silloin tapahtuva määrittely ei ole ohjaava vaan koulukodit saavat korvauksensa toteutuvien päivien mukaisesti. Tämä vie tätä kustannusten jakoa tietysti oikeaan suuntaan ja kannustaa myös siihen, että näitä mahdollisuuksia nuorille tarjotaan.

Kustannusten jakautuminen ja vastuut kaiken kaikkiaan ovat hyvin oleellinen kysymys näissä tilanteissa, kun nuori tarvitsee apua, jota ei välttämättä omassa kodissa tai edes lähikoulussa ole mahdollista saada. Kun tulee sijoituspäätöksiä, niin silloin tietysti näitä kustannuksia alkaa tulla myös siihen kuntaan, johon lapsi tai nuori sijoitetaan. Se on tietysti inhimillistä, että lapsi saa ensisijaisesti apua — ja toivottavasti hyvää sellaista — mutta tärkeää olisi löytää mallit, joissa nämä kustannukset ohjautuisivat sille kotikunnalle, joka on ollut lähettävä. Näin se tietysti pääasiassa tapahtuukin, mutta ei kaikissa tilanteissa, sillä jokainen lapsi, jokainen nuori, kuitenkin osaltaan kuormittaa myös tämän vastaanottavan kunnan resursseja, jossa sijoitus on toteutettu. Toivoisin, että tähän löytyisi mallit, joilla nämä kunnat saisivat kustannukset peitettyä.

Myös tämä uusi aluehallinto aiheuttaa kaiken kaikkiaan vähän uudennlaisia tilanteita näihin kustannuksiin, joiden pisimmälle menneitä kuluja esimerkiksi tänään olevassa esityksessä käsitellään. Mikä on siis kannustin kunnalla vastata ennaltaehkäisevästä työstä ja toisaalta sitten aluehallinnolla sotesta vastaavana tuoda riittävät resurssit sinne kouluille, ja sitten tämä kokonaisuus, miten se nivoutuu yhteen. Eli vastuut ja kustannukset ja toisaalta panostukset ja siitä tulevat hyödyt eivät välttämättä kohdistu samoihin paikkoihin, ja tätä kannattaa kyllä vakavasti seurata.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 66/2023 vp sisältyvien 1. ja 2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 61/2023 vp

Valiokunnan mietintö StVM 5/2023 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 5/2023 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Yleiskeskustelu, edustaja Andersson, Li, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 53/2023 vp

Keskustelu

14.15 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Edellisen hallituksen aikainen vahva työllisyyskehitys mahdollistaa nyt sen, että työttömyysvakuutusmaksuja voidaan alentaa, ja on hyvä asia, että pieni- ja keskituloisten palkansaajien ostovoima tältä osin vahvistuu. Samalla työttömyysvakuutusmaksujen jakautumista palkansaajien ja työnantajien välillä tulisi kuitenkin tarkastella uudestaan ottaen huomioon viime vuosina tapahtunut reaali-palkkojen alentuminen ja kustannuskilpailukykyyn kehitys.

Sipilän hallituksen kilpailukyky sopimus pidensi työaikaa palkatta, leikkasi julkisen sektorin työntekijöiden lomarahoja ja korotti palkansaajien sosiaaliturvamaksuja merkittävästi. Tähän päivään mennessä on arvioitu, että työntekijät ovat joutuneet maksamaan jo 12 miljardia euroa ylimääräisiä sosiaaliturvamaksuja ja maksavat joka päivä lisää — tämä siis siitä huolimatta, että kiky-sopimuksen muut elementit on jo perustellusti purettu.

Vasemmistoliitto on ainoana puolueena eduskunnassa johdonmukaisesti alusta asti vastustanut kilpailukyky sopimuksen tuomia leikkauksia työntekijöille myös näiden sosiaaliturvamaksujen muodossa. Suomen kustannuskilpailukyky suhteessa verrokkimaihin on viime vuosina vahvistunut merkittävästi, ja tästä syystä perusteet kiky-maksumuutoksille ovat hävinneet. Kustannuskilpailukykykriisin sijasta meillä on työntekijöiden toimeentulokriisi ja kasvava määrä työtä tekeviä köyhiä. Työntekijöiden ostovoiman vahvistamiseksi ja kiky-sopimuksessa toteutettujen heikennyksien perumiseksi palkansaajien työttömyysvakuutusmaksu tulisi nyt laskea nolnaan ja työnantajien keskimääräistä maksua korottaa vastaavasti.

Vasemmistoliitto on jättänyt tähän 18 §:ään muutosesityksen, joka on jätetty siis eduskuntaan paperilla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Meriluoto, olkaa hyvä.

14.17 Laura Meriluoto vas: Arvoisa puhemies! Tilastojen mukaan työn hinta on Suomessa viime vuosina laskenut merkittävästi suhteessa kilpailijamaihin, ja tämä näkyy suoraan työntekijöiden lompakossa. Kun palkankorotukset eivät riitä kattamaan edes elinkustannuksien nousua, erityisesti pienituloiset työntekijät ovat ahtaalla arjen kustannuksien kanssa. Suomalaiset pörssiyhtiöt taas maksoivat viime vuonna osinkoa ennätyselliset 14,7 miljardia euroa, eli ainakaan omistajilla ei mene huonosti.

Koska työttömyysvakuutusmaksuihin esitetään nyt merkittävää alennusta, olisi kilpailukyky sopimuksessa tehtyjen maksusiirtojen peruminen mahdollista tehdä nyt ilman, että yritysten kustannukset kohtuuttomasti nousisivat. Tämä olisi myös julkisen talouden kannalta kestävämpi tapa vahvistaa pieni- ja keskituloisten ostovoimaa kuin suurituloisille painottuvat veronalennukset, joita hallitus tekee velkarahalla. Näin ollen kannatan näitä kansanedustaja Anderssonin esittämiä muutosehdotuksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Zyskiewicz, olkaa hyvä.

14.18 Ben Zyskiewicz kok: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Andersson piti myönteisenä sitä, että vasemmistoliitto ainoana puolueena on johdonmukaisesti vastustanut Sipilän hallituksen aikaista kiky-sopimusta. [Li Andersson: Näin on!] Itse olen luonnollisesti päinvastaista mieltä. Kilpailukyky sopimus on huomattavasti mainettaan parempi. Tiedän, että

Pöytäkirja PTK 53/2023 vp

monet pitävät sitä synkkänä ajanjaksona meidän päätöksenteossa, mutta tosiasiat ovat toiset.

Kilpailukyky sopimuksen ansiosta meidän kustannuskilpailukyky Suomessa parani selvästi, ja se johti kymmenientuhansien uusien työllisten saamiseen tähän maahan. Nyt en muista näitä lukuja tarkemmin, mitä on jälkikäteen pystytty arvioimaan, mutta muistelin, että on puhuttu jostain 30 000—40 000 uudesta työllisestä. Edustaja Andersson, todennäköisesti ainakin näiden ihmisten tulotaso on kilpailukyky sopimuksen ansiosta nimenomaan parantunut. Myös Marinin hallituksen aikana työllisyys koheni huomattavasti, mikä on erinomainen asia, mutta kuten kaikki tiedämme, se ei johtunut niinkään hallituksen työllisyystoimenpiteistä, vaan se johtui hyvästä yleisestä talouskehityksestä.

Tämän jälkeen keskustelussa on kiinnitetty huomiota työttömyysvakuutusmaksuihin tällaisina veroluonteisina maksuina, ja olenko ymmärtänyt oikein, että kun vasemmistoliitto yleisesti ottaen pitää huonona sitä, että tuloverotusta kevennetään, niin tämä työttömyysvakuutusmaksujen alentumisen kautta tapahtuva tuloverotuksen tosiasiallinen keventyminen kautta linjan, myös siellä suurituloisissa, on vasemmistoliiton mielestä positiivinen asia? Jos näin on, hyvä niin.

Ehkä laajemminkin voi näin veropäivänä hallituksen veropolitiikasta sen verran sanoa, että on yleinen väärinkäsitys, joka edelläkin tuli ilmi, että tämä hallitus velaksi tuntuvasti alentaisi, ja nimenomaan suurituloisten, verotusta. Näinhän ei asia ole. Jos lasketaan nettomääräisesti Orpon hallitusohjelman veronkevennykset ja veronkiristykset, niin voidaan sanoa, että kaiken kaikkiaan verotusta on ollut tarkoitus keventää ehkä semmoiset 100—200 miljoonaa euroa vuoden 2027 tasossa, ja kun katsotaan, mitä puoliväliriihessä tullaan päättämään, niin veikkaanpa, että lopputulos veronmaksajien kannalta ei tule olemaan noin myönteinen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

14.21 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Zyskowiezin hyvän puheen-vuoron jälkeen on helppo jatkaa.

Tosiaan hallituksen tavoitteena ei ole enempää eikä vähempää kuin pelastaa suomalainen hyvinvointiyhteiskunta. Olemme onnistuneet halki vuosikymmenten rakentamaan maastamme hämmästyttävällä tavalla suorastaan yhden maailman parhaista maista. Lähes mittarilla kuin mittarilla mitattuna Suomi on sitä, ja jotta se voi olla sitä myös tulevaisuudessa, meidän täytyy pystyä kasvattamaan myös kansantuotettamme niin, että sillä pystytään rahoittamaan toisaalta ne hyvinvointiyhteiskunnan palvelut — joilla rakennetaan myös esimerkiksi maailman parhaan koulutuksen kautta tulevaisuuden menestystä, hoidetaan kaikki, jotka hyvää hoitoa ja hoivaa tarvitsevat ja niin edelleen — ja pystytään maksamaan myös ne perustellut tulonsiirrot, joita eri elämänvaiheissa ilman muuta tarvitaan.

Ja tosiaan hallituksen toimenpiteillä — jotka ovat kokonaisuus: sieltä ei voi poimia, että toteutetaan tuo, mutta ei tuoteta tätä — varmistetaan, että saamme näihin päätöksiin perustuen Suomeen satatuhatta uutta työllistä, joiden kautta voidaan vahvistaa hyvinvointiyhteiskunnan rahoitus pohjaa kohti kestävä tasoa. Näillä toimenpiteillä todella paitsi varmistetaan, että meillä rahat riittävät näihin palveluihin, myös toivottavasti saavutetaan Suomessa senkaltaista kestävä kilpailukykyä, että meillä rahat riittävät tulevaisuudessa sitten paremmin panostaa vaikkapa infrastruktuuriin, jonka kehittämistä välttämättä tarvitaan, jotta Suomeen voi tulla investointeja, jotta tänne saadaan esimerkiksi sellaista uutta teol-

Pöytäkirja PTK 53/2023 vp

lista toimintaa, jossa työn tuottavuus kasvaa aiemmasta — koska vain työn tuottavuuden kasvattamisella voidaan myös parantaa sitä palkanmaksukykyä, jonka perään esimerkiksi edustaja Meriluoto kyseli. Jos yrityksemme eivät ole kilpailukykyisiä, niin ei ole myöskään tätä palkanmaksukykyä.

Edustaja Meriluoto toi myös esille tietysti tällaisen, sanoisinko, helpohkon heiton siitä, että vaikkapa pörssiyhtiöidemme osingot ovat kasvaneet valtavasti. Mutta ketkä niitä pörssiyhtiöitä omistavat? Valtio on aivan keskeinen omistaja, eläkeyhtiöt ovat aivan keskeisiä omistajia. No, ketkä ovat valtion edunsaajia? Tietysti kaikki me suomalaiset olemme, tai eläkeyhtiöiden tuottojen kautta edunsaajia ovat tietysti kaikki suomalaiset, jotka työeläkejärjestelmän kautta saavat oman ansionsa [Li Anderssonin välihuuto] siitä tehdystä työstä. Nämä aiemmat sukupolvet ovat meille rakentaneet sen maan, jota kuvasin jo edellä ja joka on mittarilla kuin mittarilla mitattuna yksi maailman parhaista maista. Kyllä he ovat eläkkeensä ansainneet. Elikkä tässä mielessä en haluaisi lietsoa tällaista kateuspolitiikkaa olenkaan vaan olla yhdessä rakentamassa kilpailukykyistä Suomea, johon tulee investointeja ja jossa sitä myötä on hyvä työn tuottavuuden kehitys, palkanmaksukykyä, ja kaikki voimme mahdollisimman hyvin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Andersson, Li, olkaa hyvä.

14.24 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Kyllähän Suomen kaltaisen maan kilpailukyvyyn ytimessä on se, että meillä on osaavia, työpaikkaansa ja työhönsä sitoutuneita työntekijöitä, jotka sen työn tekevät ja jotka myöskin saavat riittävän korvauksen tehdystä työstä. Siihen kyllä jokaisella työntekijällä Suomen kaltaisessa maassa pitää olla oikeus.

Tämän kilpailukyky sopimuksen ongelma, se syy, minkä takia se oli iso virhe, oli se, että se leikkasi työntekijöiden palkkoja montaa eri kautta — lomarahojen leikkauksen kautta, mikä kohdistettiin ainoastaan julkiselle sektorille, erittäin epäoikeudenmukainen päätös, joka oli omiaan myöskin lisäämään niitä vaikeuksia, mitä meillä edelleen on saada riittävästi henkilökuntaa esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon eri tehtäviin. Tämän lisäksi työntekijöiden työaika pidennettiin palkatta, ja kaiken tämän päälle työntekijöiden ansiota vielä leikattiin korottamalla näitä työttömyysvakuutusmaksuja eli siirtämällä maksuvastuita työnantajilta tavallisten työntekijöiden hoidettaviksi ja kannettaviksi. Meidän mielestämme tämä ei ole sellaista palkka- tai työmarkkinapolitiikkaa, mitä Suomen kaltaisessa maassa pitäisi tehdä, vaan kyllä meidän pitää täällä ymmärtää myöskin työntekijöiden arvo ja pitää huolta siitä, että työntekijät saavat riittävän korvauksen tehdystä työstä, että työntekijöiden reaaliensiot kehittyvät suotuisasti.

Mitä tulee edustaja Zyskowiczin ihmettelyihin, niin on tosiaankin niin, että me pidämme tätä työttömyysvakuutusmaksujen alentamista parempana keinona parantaa palkansaajien ostovoimaa kuin tällaisten laajojen tuloveronkevennysten tekemistä. Miksi näin? Koska työttömyysvakuutusmaksujen alentamisesta hyötyvät myöskin ne kaikkein pienipalkkaisimmat työntekijät, jotka eivät hyödy näistä tuloveroalennuksista. Ja sen lisäksi nämä tuloveroalennukset, mitä esimerkiksi nyt hallitus on tekemässä, myöskin lisäävät meidän valtiontalouden epätasapainoa, ne lisäävät sitä velkaantumispainetta, kun taas työttömyysvakuutusmaksujen alentamisesta ei seuraa sen kaltaisia vaikutuksia.

Ja lopuksi, arvoisa puhemies, myös oma ihmettely sinne edustaja Zyskowiczin suuntaan. Ymmärsinkö nyt siis edustaja Zyskowiczin logiikkaa oikein, että silloin kun kokoomus on hallituksessa, niin hyvä työllisyyskehitys on nimenomaan hallituksen ansiota, mut-

Pöytäkirja PTK 53/2023 vp

ta silloin kun kokoomus ei ole siellä, niin hyvä työllisyyskehitys ei suinkaan ole hallituksen ansiota vaan kaikkien muiden tekijöiden ja tahojen ansiota. Kuinka johdonmukainen logiikka tämä on, edustaja Zyskowicz?

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Zyskowicz, olkaa hyvä. [Mikrofoni on kiinni] — Edustaja Zyskowicz, mikrofoni.

14.28 Ben Zyskowicz kok: Kiitos, herra puhemies! Aloitan tuosta, mihin edustaja Andersson lopetti. Ette ymmärtänyt oikein, vaan kyse on siitä, että täysin riippumattomat asiantuntijat ovat pystyneet osoittamaan, että viime vaalikaudella tapahtuneesta työllisyyden paranemisesta — johon kaikki olemme tyytyväisiä — merkittävin osa tapahtui yleisen eurooppalaisen talouskehityksen myötä. Hallituksen omat toimet työllisyyden kohentamiseksi, joista kannatan ja olen kannattanut esimerkiksi työvoimapalvelujen kehittämistä, olivat vähäisessä merkityksessä, ja niidenkin kohdalla oli se ongelma, että ne eivät kohentaneet julkista taloutta. Eli siis käytettiin veronmaksajien rahaa ja saatiin sillä kohennettua jonkin verran työllisyyttä, mutta kun työllisyyden kohentamisen toinen tavoite ihmisten työllistymisen lisäksi on julkisen talouden vahvistaminen, niin tässä edellinen Marinin hallitus ei kyllä onnistunut.

Mitä sitten tulee näihin veronkevennyksiin, niin te olette vasemmistoliitossa arvostellut tuloveroasteikkoon tehtäviä kevennyksiä siitä, että kun tämä hallitus — ja yleensä aikaisemmatkin — ulottavat ne kautta koko tuloveroasteikon, niin ne kohdistuvat myös suurituloisiin. Nyt kun työttömyysvakuutusmaksujen alennus kohdistuu myös — ja isommin — ihan näihin samoihin suurituloisiin, niin on hienoa, että tätä vasemmistoliitto ei arvostele. Sen sijaan sanoitte, että työttömyysvakuutusmaksujen alennus ei ole kielteistä valtiontalouden kannalta. Näin toki on, mutta kun ne rahat ovat siellä Työllisyysrahastossa, niin kyllä ne ovat osa julkista taloutta, kuten hyvin tiedätte. Tämä ero, minkä teitte julkisen ja valtiontalouden välillä on todellinen, mutta yleensä puhutaan julkisen talouden tilasta, ja jos te olette siitä hyvin huolissanne, niin sitten teidän pitäisi esittää sellaisia lainmuutoksia, että nämä puskurit voisivat olla vahvempia siellä Työllisyysrahastossa, jolloin näitä tosiasiallisia veronalennuksia ei tehtäisi.

Mutta olen tyytyväinen, että olemme samaa mieltä. On hyvä, että tämä syntynyt liukumavara käytetään siihen, että palkansaajien maksamaa työttömyysvakuutusmaksua alennetaan.

Mitä sitten tulee kilpailukyky sopimukseen, niin totean vielä, että se, mitä edustaja Andersson puhui osaavien työntekijöiden merkityksestä yritystoiminnalle ja koko maalle, on tietysti totta ja siitä meidän on helppo olla samaa mieltä. Kilpailukyky sopimuksesta varmasti löytyy yksityiskohtia, joita on pidetty epäoikeudenmukaisina, kuten juuri nämä vain julkiselle sektorille kohdistuneet lomarahaleikkaukset, mutta kokonaisuutena tuon sopimuksen vaikutus oli myönteinen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

14.31 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Voi olla, että kohta tämä keskustelu alkaa kiertää kehää, ja päiväjärjestyksessä on paljon muitakin asioita, mutta haluan lyhyesti todeta tämän ja olen mielestäni objektiivinen tätä arvioimaan, koska 2015—2019 en ollut eduskunnan jäsen. Eli kyllähän aivan täysin objektiivisesti voidaan arvioida Sipilän halli-

Pöytäkirja PTK 53/2023 vp

tuksen ja edellisen hallituksen eroa: Sipilän hallitus omilla päätöksillään loi Suomeen tilanteen, jossa näiden päätösten seurauksena työllisyys Suomessa koheni. Ja tämä kantoi myös edellisen hallituksen aikana. Edellisen hallituksen aikana ei päätöksillä... [Li Anderssonin välihuuto] No, ehkä voi sanoa, että vaikka tämä eläkeputken poisto saattoi olla ikään kuin tällainen päätös, jolla oli konkreettisia työllisyyttä lisääviä vaikutuksia, mutta ne päätöspäätökset työllisyyden paranemiset olivat kyllä hyvin vaatimattomia verrattuna vaikkapa Sipilän hallitukseen tai suhteessa siihen, mitä tämä hallitus aikoo päätöksillään tehdä. Mutta hyvä talouskehitys ja hyvä työllisyystilanne eittämättä Suomessakin johtuivat siitä, että esimerkiksi Euroopan keskuspankki omilla toimillaan, korkopolitiikallaan sekä valtionlainojen jälkimarkkinaostoillaan elvytti todella voimakkaasti taloutta Euroopassa, ja tämä näkyi tietysti hyvänä työllisyystilanteena.

Tämä hyvä työllisyys tietysti kantaa Suomea nyt sillä tavalla, että ikään kuin sieltä Sipilän hallituksen toimista juontaen tässä ajassa voidaan esimerkiksi näitä työttömyysvakuutusmaksuja nyt laskea, mikä yhdessä hallituksen veropäätösten kanssa näkyy siinä, että suomalaisten kuluttajien, tavallisten suomalaisten palkansaaajien, ostovoima kasvaa. Tämähän on hyvä ja toivottava asia. Sillä pystymme elvyttämään esimerkiksi kotimaista palvelualojen kysyntää, pientä yritystoimintaa ja työllisyyttä palvelualoilla. Elikkä kyllä tällä tavalla hallituksen päätöksillä, kun ne ovat työllisyyttä edistäviä, on pitkässä juoksussa nimenomaan positiivinen vaikutus, jolla kansantaloutta viedään eteenpäin ja sitä kautta myös sitten julkista taloutta saadaan tasapainoon.

Ja nyt Orpon hallitus on Sipilän hallituksen kanssa siinä mielessä samassa linjassa, että työllisyyttä parantavia päätöksiä ja toimia tullaan tekemään. Se on valtavan tärkeää, koska kun me haluamme tarjota suomalaisille pohjoismaisen elintason, niin on aivan selvää, että meidän kansantalouden kilpailukyvyyn täytyy myös olla pohjoismaisella tasolla, meidän työn tuottavuuden täytyy olla pohjoismaisella tasolla, jotta kansantalouden kantokyky riittää sen pohjoismaisen elintason tarjoamiseen myös hyvien yhteiskunnan tarjoamien palveluiden ja perusteltujen tulonsiirtojen kautta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Andersson, Li, olkaa hyvä.

14.33 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Vielä muutama selkeyttävä kommentti, jotta ei jää väärää käsitystä. Marinin hallituskauden aikana tehtiin päätöksiä rakenteellisista toimista työllisyyden edistämiseksi, sekä rakenteellisia työllisyyspäätöksiä että myöskin sellaisia, joilla oli julkista taloutta kohentava vaikutus. Tällaisia päätöksiä tehtiin lukuisia: tässä mainittu eläkeputken poisto hyvänä esimerkkinä, sen lisäksi esimerkiksi varhaiskasvatuserämaksujen tuntuva alentaminen, mistä päätettiin Marinin hallituksen aikana — sellainen työllisyyspäätös, joka VM:n arvioiden mukaan myöskin lisäsi työnteon kannustimia suoraan, ei joskus tulevaisuudessa vaan suoraan.

Ylipäättänsä myönteisellä työllisyyskehityksellä edellisellä hallituskaudella oli myöskin julkistaloutta vahvistava vaikutus. Se näkyy muun muassa siinä, että monet sosiaaliturvamenot vähenivät johtuen siitä, että meillä oli myönteinen työllisyyskehitys. Esimerkiksi Kansaneläkelaitos on tuonut esille sitä, että viime hallituskauden lopussa toimeentulotuen perusosaa myönnettiin vähemmän kuin kertaakaan aikaisemmin sinä aikana, kun Kansaneläkelaitos on vastannut tästä toimeentulotuen perusosan myöntämisestä. Eli tällaisia vaikutuksia tällä myönteisellä kehityksellä oli edellisellä hallituskaudella.

Pöytäkirja PTK 53/2023 vp

Mutta silloin ajateltiin myöskin, että kun tehdään rakenteellisia työllisyyspäätöksiä, niin ei kannata tehdä sellaisia, jotka syventävät kannustinloukkuja sosiaaliturvajärjestelmässä, tai sellaisia, jotka lisäävät nuorten syrjäytymistä tai jotka lisäävät lapsiperheköyhyyttä, koska tämän kaltaisilla seurauksilla on myöskin vaikutuksia meidän julkistalouden kestävyYTEEN.

Tämä on se suurin epäkohta ja virhe, minkä tämä hallitus nyt on tekemässä, kun te teette päätöksiä, joilla vähennetään esimerkiksi etsivän nuorisotyön rahoitusta, työpajatoiminnan rahoitusta, kun te olette ajamassa alas nuorten kuntoutusta — nämä ovat nimenomaan kohdennettuja toimenpiteitä nuorille, jotka ovat työelämän ja koulutuksen ulkopuolella. Tai kun te nyt olette tekemässä päätöksiä, joista arvioidaan, että lapsiperheköyhyys tulee syventymään, ja joiden seurauksena arvioidaan, että meidän toimeentulotukimenot tulevat lähtemään rajuun kasvuun. Minun ymmärtääkseni puhutaan yli 200 miljoonasta eurosta lisää, mitä me tulemme maksamaan toimeentulotukea johtuen siitä, että näiden hallituksen sosiaaliturvaleikkausten seurauksena entistä useampi pienituloinen ihminen siirtyy toimeentulotuella, joka on se kaikista pahin kannustinloukku koko meidän sosiaaliturvajärjestelmässä, josta meidän pitäisi pyrkiä eroon, jotta ihmisten olisi helpompaa ottaa työtä vastaan ja työllistyä.

Ja mitä tulee näihin työttömyysvakuutusmaksuihin, niin sanon vielä: jos meillä on vaihtoehtona keino, joka parantaa palkansaajien ostovoimaa myös pienituloisten kohdalla eikä lisää valtion velkaantumispainetta, [Puhemies koputtaa] ja sellainen, josta pienituloiset eivät hyödy ja joka lisää valtion velkaantumispainetta, niin kyllä se minun kohdallani on selvää, kumpaa näistä vaihtoehdoista minä pidän parempana.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

14.37 Heikki Autto kok: Arvoisa puhemies! Vielä ehkä lyhyesti tästä kokonaisuudesta, jolla hallitus pyrkii työllisyyttä lisäämään. Tässä on varmasti sekä työn tarjontaa lisääviä ulottuvuuksia että samaan aikaan myös työllisyyden ja työllistämisen kynnystä madaltavia elementtejä. Kun työllistämisen kynnystä madalletaan, niin uskomme, että tuhannet, jopa kymmenettuhannet, yritykset tarttuvat silloin siihen mahdollisuuteen, että palkataan työntekijä vaikkapa sellaisiin yrityksiin, joissa on tässä vaiheessa yksinyrittäjä, jonka tarvitsisi palkata se ensimmäinen työntekijä. Tehdään rekrytointipäätös, ihmiset saavat mahdollisuuden osoittaa oman asenteensa ja osaamisensa työelämään helpommin kuin aiemmin. Tämä avaa mahdollisuuden siihen, että paitsi toimeentulo paranee niin myös varmasti esimerkiksi elämänhallinta paranee monille ihmisille siinä omassa henkilökohtaisessa elämässään — ja se vaikuttaa totta kai sitten myös läheisten ihmisten elämään — sen myötä, että siihen tulee työllistymisen kautta arkirutiinia, ja se lisää monella tavoin onnellisuutta elämässä.

Tässä mielessä hallitus uskoo, että ne aika synkät arviot, joita edustaja Andersson edellä kuvasi — joista voidaan ajatella, että tällaisessa staattisessa tilanteessa ne voisivat olla vastassa — eivät realisoidu vaan että työnteko, joka on itsessään parasta sosiaaliturvaa, tulee lisäämään paitsi ihmisten taloudellista hyvinvointia Suomessa myös hyvinvointia laajemminkin, ja luottamus tulevaisuuteen näitten hallituksen toimien kautta Suomessa lisääntyy.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja edustaja Andersson, Li, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 53/2023 vp

14.39 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Vielä viimeisenä kommenttina. Minun ymmärtääkseni valtiovarainministeriö ei pysty laskemaan työllisyysvaikutuksia irtisanomissuojan heikentämisen kaltaisille toimenpiteille eli näille työehtojen heikentämispäätöksille, mihin edustaja Autto tässä viittasi.

Mitä tulee sosiaaliturvaleikkauksiin, niin tässä yhteisvaikutusten arvioinnissa on todettu, että vaikka kaikki hallituksen tavoittelemat työllisyysvaikutukset toteutuisivatkin, silti näiden päätösten seurauksena tuloerot tulevat kasvamaan, pienituloisuus tulee lisääntymään ja pienituloisten käytettävissä olevat tulot tulevat vähentymään. Eli jopa siinä hyvässä tapauksessa, että kaikki työllisyysvaikutukset toteutuisivat, ne eivät riitä kattamaan niitä ihmisten toimeentuloa heikentäviä vaikutuksia, mitä näin isoilla, laajoilla sosiaaliturvaleikkauksilla tulee olemaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Zyskowicz.

14.40 Ben Zyskowicz kok: Kiitos, arvoisa puhemies! Kun keskustelu vielä jatkuu, käytän itsekin vielä puheenvuoron, jotta edustaja Andersson ei saisi viimeistä sanaa — mikä toki on edelleenkin mahdollista.

Ensinnäkin kun puhuitte varhaiskasvatustuksumaksujen alentamisesta ja sen positiivisesta vaikutuksesta työllistymiseen, niin pidin tästä teidän puheenvuorostanne, koska siinä te tunnistitte ja tunnustitte sen, että tällaisilla taloudellisilla kannustimilla on merkitystä ihmisen työllistymiselle. Muistan monesti sieltä salin vasemmalta laidalta kysytyn, kun olemme tätä painottaneet, että ”kuinka monta työpaikkaa syntyy siitä, että” — ja puhuttiin siis taloudellisten kannustimien vahvistamisesta. Nyt siis voisin kysyä teiltä, palauttaa tämän teidän vanhan kysymyksen, että kuinka monta työpaikkaa syntyy siitä, että varhaiskasvatustuksumaksuja alennetaan. No, ei tietystikään siitä suoraan synny yhtään työpaikkaa, ellei nyt sitten varhaiskasvatukseen ehkä muutama, jos sinne tulee lisää lapsia. Kyse on taloudellisista kannustimista: kun työnteko kannattaa, kun työnteon kannustavuus vahvistuu ja aina kannattaa ottaa työtä vastaan, niin silloin se edistää ihmisen työllistymistä. Tähän perustuu pääministeri Orpon hallituksen politiikka hyvin pitkälle työllisyyden edistämiseksi. Parannetaan työnteon taloudellisia kannustimia suhteessa sosiaaliturvaan, parannetaan esimerkiksi ansiosidonnaisen työttömyysturvan porrastuksilla, parannetaan esimerkiksi työnteon verotuksen keventymisillä, jotka, kun ne tehdään työtulovähennyksen kautta, kohdistuvat palkkatuloon mutta eivät kohdistu sosiaaliturvatuloon.

On varmasti totta, että valtiovarainministeriö ei pysty arvioimaan tiettyjen yrittäjyyttä tukevien muutosten työllisyysvaikutuksia. Silti arjen kokemuksen valossa tiedämme, että jos onnistutaan työllistämisen kynnystä yrittäjän näkökulmasta alentamaan, riskejä pienentämään, niin sillä on positiivinen vaikutus.

Lopuksi sanon vielä sen, että aivan samalla tavalla valtiovarainministeriö ei pysty arvioimaan tiettyjen sosiaaliturvamuutosten työllisyysvaikutuksia. Ne luvut, joita kerroitte toimeentulotukimenojen kasvusta tällä vaalikaudella, näyttävät varmasti oikeilta, mutta vasta jälkikäteen pystymme sanomaan, ovatko hallituksen pyrkimykset työnteon kannustavuutta parantamalla ja siihen liittyen sosiaaliturvaa — esimerkiksi työttömyysturvaa — leikkaamalla todella johtaneet työllisyyden parantumiseen, kuten me salin tällä puolen uskomme.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Andersson, Li, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 53/2023 vp

14.43 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Koska olen vielä paikalla, en anna edustaja Zyskiewiczille nyt viimeistä sanaa tässä keskustelussa.

Tuon vielä esille sen, että Juha Sipilän hallituskauden aikana julkaistiin mielenkiintoinen selvitys liittyen kannustinloukkuihin, jonka silloin luin ja jossa muun muassa nostettiin esille, kuinka varhaiskasvatusmaksut itse asiassa muodostivat paljon keskeisemmän kannustinloukun kuin esimerkiksi tuloverotuksen osalta pystyttiin tutkimuksen valossa selvittämään. Tämäkin minun mielestäni on ollut perustelu sille, että tutkimusperustaisesti, tietoperustaisesti, on sitten tehty toimenpiteitä siinä kohtaa, missä meillä on näyttöä ja analyysiä siitä, että ne aidosti vaikuttavat ihmisten työllistymisen todennäköisyyksiin toisin kuin mitä on pystytty osoittamaan esimerkiksi tällaisten laajojen tuloveron alennusten osalta. Ainakin niiden hintalappu on erittäin merkittävä suhteessa siihen, mikä työnteon kannustinta lisäävä vaikutus tutkimusten valossa pystytään osoittamaan.

Toinen tärkeä syy, minkä takia pidän hyvänä, että varhaiskasvatusmaksuja on alennettu, liittyy tietenkin siihen, että se samalla myöskin tukee meidän tavoitetta saada entistä enemmän lapsia varhaiskasvatuksen piiriin. [Ben Zyskiewicz: Se on hyvä!] Tällä, jos jollain, on myönteistä työllisyyskehitystä, koska meillä on myöskin tutkittua tietoa siitä, että laadukas varhaiskasvatus on erityisen tärkeää sellaisille lapsille, joilla on omissa taustatekijöissään jokin riski liittyen oppimiseen — saattaa olla, että on oppimisvaikeuksia tai tulee vieraskielisestä perheestä tai jotain tämän kaltaista.

Mutta tämä on samalla, edustaja Zyskiewicz, esimerkki siitä, kuinka fiksu päättäjä voi pyrkiä löytämään toimenpiteitä, joilla me voimme edistää montaa hyvää asiaa kerralla, kuten meidän kasvatustavoitteita, mutta samanaikaisesti myöskin tehdä päätöksiä, joilla parannetaan työllisyyttä tai työnteon kannustimia.

Palaan vielä siihen, että tämän hallituksen sosiaaliturvaleikkausten ongelma on se, että ne ensinnäkin heikentävät työnteon kannustimia, jos me puhutaan osa-aikatyötä tekeivistä, heikentävät työnteon kannustimia, kun me tarkastellaan, kuinka monta pienituloista lisää tippuu sinne toimeentulotuen piiriin, ja ne myöskin tulevat lisäämään pienituloisuutta ja lapsiperheköyhyyttä, josta meillä on rutkasti tutkimustietoa Suomessa 90-luvun laman jälkeen muun muassa näissä kohorttitutkimuksissa, että perheiden pitkittynyt toimeentulotuen käyttö on yhteydessä lukuisiin muihin sosiaalisiin ongelmiin.

Eli tämä tapa, jolla hallitus nyt on lähtenyt näitä järkyttäviä sosiaaliturvaleikkauksia vieämään eteenpäin, tulee hyvin todennäköisesti myöskin lisäämään julkistalouden kustannuksia merkittäväällä tavalla, kun eriarvoisuus, pienituloisuus ja monet muut ongelmat näiden leikkausten seurauksena lisääntyvät — sen lisäksi siis, että lukuisat näistä sosiaaliturvaleikkauksista tosiaan eivät paranna vaan heikentävät työnteon kannustimia, toisin kuin mitä tämä varhaiskasvatusmaksujen alennus teki.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Meriluoto, olkaa hyvä.

14.46 Laura Meriluoto vas: Arvoisa puhemies! Jos nyt oikein tulkitsin tätä edustaja Zyskiewiczin edellistä puheenvuoroa, niin tähän oikeastaan voisitte kannattaa tätä meidän esitystä, koska te ajattelette, että pienituloisten pitäisi saada enemmän rahaa käteen, kun he menevät töihin, verrattuna siihen, kun he ovat menemättä. Me just nimenomaan tässä nyt esitetään näitten kiky-maksusiirtojen muutosta suhteessa hallituksen esitykseen.

Elikkä me haluttaisiin parantaa pienituloisten palkkaa, ja sehän silloin houkuttelee menemään töihin. Mutta tämä hallitus ei ole ollenkaan miettinyt sitä, mikä työelämästä tekisi

Pöytäkirja PTK 53/2023 vp

ihmisille houkuttelevaa, päinvastoin: siellä on potkulakia, sairaussakkoa, määräaikaisuuden helpottamista, vientivetoista palkkamallia, jotka kaikki itse asiassa vähentävät sitä työnteon houkuttelevuutta, koska työelämästä tehdään raskaampaa, kun sen tiedetään nyt jo ajavan monia ihmisiä ahtaalle. Meillä on työssäkäyvien köyhyyttä, meillä on uupumusta, ja meillä on kaiken kaikkiaan aika raskas tämä nykyinen arki. Joten ehkä teidän kannattaisi lähteä kuitenkin vielä miettimään sitä kautta, miten me saataisiin siitä työelämästä ihmisille parempi — ei sitä kautta, miten vaikeutettaisiin niitten ihmisten asemaa, jotka eivät ole työelämässä syystä tai toisesta.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

7. Lakialoite laiksi kiinteistöverolain 3 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 11/2023 vp Vesa Kallio kesk ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Keskusteluun, edustaja Kallio, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.48 **Vesa Kallio kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maatalouden tuotantorakennuksista ja myös muun muassa maatilamatkailuun käytettävistä rakennuksista maksettavassa kiinteistöverossa on kaksi keskeistä ongelmakohtaa. Ensimmäinen on se, ettei haja-asutusalueilla maksettavalle kiinteistöverolle saa käytännössä lainkaan vastinetta — kyseessä on puhdas tulonsiirto taajamamerkin takaa taajamamerkin sisäpuolelle. Toinen on se, että kiinteistövero on käytännössä investointivero, jota hallitus on päätöksillään nostamassa.

Nykymuotoisena verona kiinteistövero lisää investoineille maatalousyrityksille kustannuksia ja pahentaa entisestään vaikeuksissa olevien tilannetta. Moni taloudellisissa vaikeuksissa oleva maatalousyrittäjä ei ole pystynyt tekemään poistoja eli alentamaan normaaliin tahtiin rakennusten verotusarvoja. Tämän myötä he maksavat entistä kovempaa veroa koko investoinnista.

On helppo yhtyä veteraanikansanedustaja Esko Kivirannan kommenttiin jonkun vuoden takaisessa lehtihaastattelussa. Siinä Suomen veroasiantuntijoiden ehdottomaan eliittiin kuuluva Kiviranta toteaa seuraavaa: ”Kiinteistöistä on tehty kuntien verotulojen lähde ja kasvava rasite jäljellä oleville maaseudun asukkaille.” Tähän voi lisätä vielä sen, että investointiverona kiinteistövero hidastaa jo muutenkin aivan liian vähissä olevia maatalouden eli suomalaisen ruoantuotantoon tehtäviä investointeja — investointeja Suomen huoltovarmuuteen ja ruokaturvaan.

Arvoisa puhemies! Maatalous on kärsinyt heikosta kannattavuudesta jo pitkään. Koronapandemia ja Venäjän hyökkäyssota ovat entisestään heikentäneet maatalouden kannattavuutta, kun tuotantopanosten hinnat ovat nousseet, ja hinnat näyttävät jääneen pysyvästi

Pöytäkirja PTK 53/2023 vp

korkealle tasolle. Lisäksi korkojen nousu vaikeuttaa tilojen taloutta heikentävästi. Erityisesti ongelmissa ovat investoineet tilat, jotka muodostavat suomalaisen maatalouden ja sitä kautta koko ruokaketjun selkärangan. Kyse on mitä suurimmassa määrin koko Suomen huoltovarmuudesta.

Pellervon taloustutkimus PTT:n lokakuussa julkaiseman maa- ja elintarviketalouden ennusteen mukaan elintarviketeollisuuden volyymi laskee edelleen tänä vuonna ja viennin kasvunäkymä säilyy heikkona. Ruokaketjuun tuleva rahavirta kääntyy laskuun ensi vuonna. Tämä näkyy maatalouden markkinatulojen pienenemisenä heikon viljasadon vaikutusten lisäksi. Maa- ja elintarviketalouden ennusteissa oletetaan, ettei Venäjän hyökkäyssodassa tapahdu merkittäviä muutoksia ennustekauden aikana, eikä Lähi-idän kriisi helpota tilannetta millään tavoin. Talouden epävarmuus ja epävakaa geopolitiinen tilanne heijastuvat markkinoihin edelleen. PTT:n mukaan maatalouden yrittäjätulo laskee tänä ja ensi vuonna tuottajahintojen laskiessa ja tuotantopanosten hintojen pysyessä totuttua korkeammalla tasolla. Kulut pienenevät tänä vuonna lannoitteiden, rehujen ja energiahintojen laskun myötä, mutta samaan aikaan muun muassa korkotason nousu ja työntekijöiden palkkakustannukset kasvattavat maatalouden kuluja.

On myös hyvä muistaa, että maatalouden tuotantokustannusten ja tuottajahintojen välinen ero on kasvanut koko 2000-luvun. Tämä kertoo siitä, miten huonosti elintarvikeketju on pystynyt huolehtimaan koko ketjun kestävydestä.

EU:n yhteisen maatalouspolitiikan uuden rahoituskauden toimeenpano käynnistyi vuoden 2023 alussa. Kokonaisuudessaan maatalouden saama tukimäärä laskee hieman verrattuna edelliseen rahoituskauteen. Viime vuoden valtion kriisitukipaketista maksettu noin 200 miljoonan euron osuus paransi yrittäjätuloa vuonna 2022. Maksamaton osuus, noin 80 miljoonaa euroa, jakautuu useaan eri kohteeseen vuosille 2023—2026, joten sen vaikutus jäänee vähäiseksi yrittäjätulolaskelmassa.

Arvoisa puhemies! Maatalouden investointitahti on voimakkaasti hiipunut kustannustason ja korkotason nousun myötä. Lisäksi investointien aloittamista on hidastanut EU-rahoituskauden vaihdos sekä metsäkatoasetukseen liittynyt epäselvyys nautakarjatilojen osalta. EU-rahoituskauden käynnistyttyä ja päätöksenteon päästyä alkuun rakentaminen alkaa elpyä, mutta maatalouden investointinäköymä säilyy heikkona PTT:n ennustekaudella. Maatalousalan investointeja hidastaa heikon kannattavuuden luoma epävarmuus investointien onnistumisesta. Erityisesti itäisessä Suomessa maatalouden alasajon vauhti ylittää talvinopeusrajoitukset. Samassa kyydissä on moni muukin toimiala. Vauhti alkaa olla sitä luokkaa, että sen pelkkä katseella seuraaminen alkaa käydä työlääksi jopa kovimmaltakin keskittämiseen uskovalta päättäjältä.

Arvoisa puhemies! Kiinteistövero on vuosittain maksettava kiinteistön omistukseen perustuva vero. Kiinteistövero koskee sekä maata että rakennuksia. Maa- ja metsätalousmaa sekä vesialueet eivät kuulu kiinteistöveron piiriin, maatilan rakennukset sen sijaan kuuluvat. Kyseinen vero on yksi maatalousyrittämisen kannattavuutta heikentävistä rasitteista — rasite ilman vastinetta.

Verohallinnon ennakkotietojen mukaan vuonna 2023 Suomessa kiinteistöveroa kerätään kokonaisuudessaan lähes 2,3 miljardia euroa. Tästä maatalouden tuotantorakennusten osuuden on arvioitu olevan Verohallinnon tilastotietokannan mukaan 14,8 miljoonaa euroa. Kiinteistöverotuksen kokonaisuus huomioiden suuruusluokka on siten varsin pieni. Sen sijaan vaikeassa ja epävarmassa tilanteessa elävälle maatalousyrittäjälle tuotantorakennusten vero on merkittävä kuluerä kaiken muun ohella. Maatalouden tuotantoraken-

Pöytäkirja PTK 53/2023 vp

nusten kiinteistöverosta vapauttamisen aiheuttamat menetykset kunnille on mahdollista korvata tarvittaessa valtionosuusjärjestelmän kautta.

Arvoisa puhemies! Maatalouden heikkoa kannattavuutta tuettiin valtion toimesta vuonna 2022 määräaikaaisella tuotantorakennusten kiinteistöverotuella. Tämä eduskunnan hyväksymä toimenpide osaltaan todistaa kyseisen veron olevan tilojen taloutta rasittava kuuluera. Hyötyjiä kiinteistöverotuesta olivat viime vuosina tuotantorakennuksiin investoineet maatalousyrittäjät. Arviolta kymmenesosa kiinteistöverovelvollisista maksaa kolme neljäsosaa maatalouden tuotantorakennusten kiinteistöverosta. Ratkaisu asiaan ei ole se, että laajennetaan maatalouden kiinteistöveropohjaa. Ratkaisu on se, että maatalouden tuotantorakennukset vapautetaan kiinteistöverosta.

On hyvä myös huomioda, että Ruotsissa ei kanneta kiinteistöveroa maatalouden tuotantorakennuksista. Hallitus on pitänyt Ruotsia esimerkkinä monessa yhteydessä, hyvässä ja ei niin hyvässä. Tässä kohtaa Ruotsin esimerkin seuraaminen toimisi positiivisella tavalla suomalaisen ruokaturvan ja huoltovarmuuden turvaajana.

Arvoisa puhemies! Kaiken edellä kerrotun pohjalta ehdotamme, että kiinteistöverolaisissa määriteltyjen, verosta kokonaan tai osittain vapaiden kiinteistöjen luetteloon lisätään maatalouden tuotantorakennukset. Kiinteistöveroa ei olisi tämän seurauksena jatkossa suoritettava kyseisistä rakennustyypeistä lainkaan. Suomalaista ruokaa ei voi arvostaa koskaan liikaa, ellei sitten ole kyse sen tuottamiseen käytettävien kiinteistöjen verotusarvoista. Niiden verotuksellinen arvostaminen ei kerro suomalaisen ruoan arvostuksesta. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Oinas-Panuma, olkaa hyvä.

14.56 Olga Oinas-Panuma kesk: Arvoisa herra puhemies! Lämmin kiitos edustaja Kalliolle aivan mainiosta lakialoitteesta. Meidän velvollisuus päättäjinä on kantaa vastuuta ja pitää huolta meidän huoltovarmuudesta ja ruoantuotannosta, ja kyllä ainakin itse näen, että kiinteistöveron poisto maatalouden tuotantorakennuksista on valtiontaloudelle varsin pieni lovi, joka paikkaantuu, kun meidän maataloudesta ja ruoantuotannosta tulee entistä kannattavampaa.

Toivon, että hallitus pitää huolta meidän huoltovarmuudesta, ja siihen me myös oppositiossa mielellämme annamme tukea. Toivon myös, että hallitus pitää lupauksensa, joka löytyy sieltä hallitusohjelmasta, että maatalouden kustannusrasite ei saa nousta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Simula, olkaa hyvä.

14.57 Jenna Simula ps: Arvoisa puhemies! Kiitos todellakin tästä sinänsä hyvästä lakialoitteesta, sehän on suoraan niin kuin kansanedustaja Mäenpään kynästä. Viime kaudella tosiaan sama lakialoite tehtiin.

Sinänsä ihmettelen, miksi viime kaudella keskustassa, kun teillä oli ensinnäkin piikki auki mutta sen lisäksi teillä oli valtiovarainministerin salkku, teillä oli maa- ja metsätalousministerin salkku, niin te ette tehneet sitä kiinteistöveron poistoa näitten maatilan ja maatalousrakennusten osalta pysyväksi — tai yritittekö edes, en tiedä. Mutta tässä viitattiin esimerkiksi edellisellä kaudella kansanedustajana vielä toimineeseen Esko Kivirantaan: ”Iloa vähentää se, että naapurimaa Ruotsissa maatalouden tuotantorakennuksia koskee pysyvä kiinteistöverovapautus. Yhden vuoden kiinteistöverovapauden innoittamana pitäisi nyt

Pöytäkirja PTK 53/2023 vp

tehdä tosi yritys saada Suomessakin Ruotsin tapaan maatalouden tuotantorakennukset pysyvästi vapaiksi kiinteistöverosta. Tiedän tietenkin yhteisen yhteisömmen, Euroopan unionin, standardivastauksen. Se kuuluu seuraavasti: Suomessa oli maatalouden tuotantorakennusten kiinteistövero Suomen liittyessä Euroopan unionin jäsenvaltioksi, Ruotsissa ei. Siksi olisi vakava kilpailuhäiriö, jos Suomen nyt annettaisiin poistaa maatalouden talousrakennusten kiinteistövero. Kysymys kuuluu, onko tähän standardivastaukseen mukisematonta tyydyttävä.” Sinänsä oikein hyvä kysymys.

Minusta näyttää siltä, että keskusta taisi tyytyä tähän. Näin lienee asian laita, koska todellakin viime kaudella kaikki rahahanat olivat auki — piikki oli auki, rahaa syydettiin sinne, tänne ja tuonne — mutta unohtuiko keskustalla silloin miettiä, mihin sitä rahaa olisi kannattanut käyttää niin, että se olisi mennyt maaseudun ja maanviljelijöiden hyväksi? Ja että te olisitte etsineet sellaisia ratkaisuja, jotka olisivat olleet pysyviä, eivät vain väliaikaisia, vai mistä oli kyse. Mutta joka tapauksessa kiitos hyvästä lakialoitteesta ja katsotaan, mitä sille sitten tapahtuu. Sinänsä asia on äärimmäisen tärkeä, ja lakialoitteenahan tämä on hyvä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Siponen, olkaa hyvä.

14.59 Markku Siponen kesk: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Edustaja Kallion kanssa ei kumpikaan täällä viime kaudella oltu, niin ei pysty hirmu paljon kommentoimaan, miten viime kaudella tätä asiaa on käsitelty. Totta on, että asia ei ole silloin edennyt.

Haluan kuitenkin muistuttaa, että meillä tuli näihin kiinteistöveroihin liittyen viljelijöille merkittävä helpotus, joka on tilojen kannattavuutta parantanut, niin kuin tuli tuossa aikaisemmassa puheenvuorossa esille. Tätä pysyvää lakimuutosta ei ole saatu eteenpäin silloin, mutta tietenkin me nyt odotetaan sitä hallitukselta, niin kuin edustaja Simula toi tässä esille. Hän taitaa itse olla valiokunnan puheenjohtaja, ja heillä on myöskin valtiovarainministerin salkku, ja he viime kaudella tätä vaativat. Nyt he pääsevät itse näyttämään sitten tällä kaudella, onnistuuko tämä heiltä paremmin. Tähän mennessä sitä ei ole pystytty toteuttamaan muuten kuin väliaikaisena, mikä on tietysti ollut tosi merkittävää. Toivotaan, että tällä kaudella asia etenee. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

15.00 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Tämä lakialoite on hyvä, niin että eihän siitä ole kysymys ollenkaan, kiitos edustaja Kalliolle lakialoitteesta. Edustaja Mäenpää tosiaan teki jo viime kaudella tämän.

Kuten maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtaja Simula sanoi, me teemme kaikkemme, jotta meillä olisi myös ensi vuonna ja tulevina vuosina omaa ruoantuotantoa, energiaa tarpeeksi ja jotta meidän viljelijämme pärjäisivät tässä kovassa tilanteessa. Tämä on ollut haasteellista ja tulee olemaan nämä tulevat vuodet. Huoltovarmuus on noussut valtavasti esille nyt viime aikoina, koska sotatila on monessa maassa, oli korona, ja muutenkin se oma tuotanto on noussut ihan kärkiasiaksi. Teemme todella kaikki sen, mitä me ikinä voidaan, nyt myös meidän valiokunnassa, ja siellä on hyvä yhteistyö menossa. Ja siihen liittyen, mitä keskustapuolue jätti viime kaudella tekemättä, toivomme, että keskustapuolue kannattaa hallituksen hyviä esityksiä sitten jatkossa. — Kiitos.

Pöytäkirja PTK 53/2023 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Siponen, olkaa hyvä.

15.02 Markku Siponen kesk: Kiitos, kunnioitettu puhemies! Ja kiitoksia edustaja Elo-maalle hyvästä puheenvuorosta. Toitte tuossa puheenvuorossa esille, että aiotte tehdä kaik-kenne, jotta maatalouden kannattavuus parantuu. Todellakin olitte viime vuonna sitä miel-tä, että maatalouden tuotantorakennusten kiinteistöveron poistaminen olisi hyvä ratkaisu. Haluan nyt vielä kysyä teiltä molemmilta: aiotteko te nyt edistää tällä kaudella hallitukses-ta käsin tämän maatalouden tuotantorakennusten kiinteistöveron poistamista?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja edustaja Kallio, olkaa hyvä. [Mikrofoni on kiinni] — Mikrofoni.

15.02 Vesa Kallio kesk: Arvoisa puhemies! Mieltä painaa polttava kysymys siitä, onko tämä nyt tulkittava joko niin, että perussuomalaiset eivät enää ole samaa mieltä itsensä kanssa, vai niin, että te vastustatte aloitetta... Tai ette nyt varsinaisesti vastusta, mutta suh-taudutte kriittisesti siihen sen takia, että se on meidän keskustalaisten tekemä. Mikäli kyse on edellisestä, niin se on toki linjassa muun toimintanne kanssa. Mikäli kyse on jälkimmäi-sestä, niin se nyt on vain yksiselitteisen hölmöä. Vertauksella puhuminen helpottaa joskus asioiden hahmottamista. Eli onko myös niin, että talonne tai karjasuojanne palaessa sitä ei kepulainen palomies kelpaa sammuttamaan?

Arvoisa puhemies! Minäkään en ollut edellisellä kaudella tässä salissa enkä tässä tehtä-vässä. Sivusta sitä seuranneena on kuitenkin jopa jossain määrin ristiriitainen olo, kun huo-maa kaipaavansa leijonan lailla ja tulenpalavasti suomalaista maataloutta puolustanutta op-positioperussuomalaisten ryhmää. Nyt hieman näyttää siltä, että hallitusperussuomalaisil-ta, ainakin maatalouden osalta, on vedetty hampaat ja leikattu kynnet.

Mikäli ongelma on siinä, että nyt käsittelyssä oleva lakialoite on väärän tahon tekemä, niin minä ainakin olen valmis uhrautumaan ja antamaan teille kunnian tämän lain läpivie-misestä. Minulle tärkeintä on suomalainen maatalous ja sen tuottama suomalainen ruoka. Minulle ei ole tärkeää se, kuka sen eteen tekee töitä ja saa siitä kunnian. Tekemistä nimit-täin siinä riittää meille kaikille, ja siinä työssä tarvitaan enemmän nöyryyttä ja kunnioitus-ta kuin kunnian tavoittelua.

Arvoisa puhemies! Erään vakuutusyhtiön mainosta mukaillen: kepun syyttäminen kai-kesta auttaa vähän, vaalilupausten pitäminen sekä johdonmukaisten ja hyvien päätösten te-keminen auttaa paljon — meitä kaikkia, koko Suomea.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Simula, olkaa hyvä.

15.04 Jenna Simula ps: Arvoisa puhemies! Tämä hallitus todellakin tekee kaikkensa suo-malaisen, kotimaisen ruoantuotannon turvaamiseksi ja maaseudun eteen, se on ihan sel-keää, ja sen näkee jo niistä hallitusohjelmakirjauksista. Ne ovat paljon maatalousmyönte-i-sempiä kuin edellisen hallituksen ohjelma, teot ja niin edelleen.

Mitä tulee tähän lakialoitteeseen, niin ei sillä ole merkitystä, mistä suunnasta se on tul-lut, eikä se minua sinänsä kiinnosta. En minä jäsenkirjoja kysele, kun talo on tulossa ja siel-tä palomies tulee paikalle. Saa olla vaikka keskustalainen, ei haittaa ollenkaan. Mutta tässä näkyy se keskustan politiikka, että te nyt kopioitte näitä perussuomalaisten aiemmin teke-miä aloitteita ja tuotte nyt tänne ne sitten omina aloitteinanne. Ei siinä mitään, mutta te oli-

Pöytäkirja PTK 53/2023 vp

sitte voineet edelliskaudella oikeasti tehdä niitä asioita ettekä jättää puolitiehen. Me korjailemme, paikomme, teidän tekemiänne virheitä ja sitä taloustilannetta, minkä te olette romuttaneet sillä velkarallilla, mitä te harjoititte vihervasemmistolaisessa hallituksessa viime kaudella. Me korjaamme niitä asioita, ja me kyllä pidämme maatalouden puolta, se on selvää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

15.06 Vesa Kallio kesk: Arvoisa puhemies! Kiitos, että pidätte puolta. Nyt ennen kuin edustaja Simula poistuu: siinä on 700 miljoonan ero — 700 miljoonan ero. Edellinen hallitus laittoi noin 400 miljoonaa, ja te otatte noin 300 miljoonaa pahimmillaan pois. Siinä on 700 miljoonan ero aivan yksinkertaisesti ja yksiselitteisesti.

Sitten tämän edellisen hallituksen kaatamiseen ei kannata enää käyttää energiaa. Emme mekään enää sitä edellistä puolusta. Nyt on vain tämä hallitus ja tämän hallituksen päätökset. Tämä oli tiedossa. Heti kun näin ensimmäisen kerran ensimmäisinä päivinä edustaja Mäenpään täällä ja hän kertoi tästä aloitteesta, niin heti laitoin mieleen, että tässä on hyvä aloite — ei mennyt läpi, yritetään uudelleen. Sen takia näitä kannattaa viedä eteenpäin, mutta ei pidä puhua sellaisista miljoonista, jotka eivät pidä paikkaansa. Nyt keskitytään menemään eteenpäin, ja me odotamme niitä konkreettisia tekoja. Hallitusohjelma on täynnä kirjauksia, teot puuttuvat vielä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Siponen, olkaa hyvä.

15.07 Markku Siponen kesk: Kiitos, arvoisa puhemies! Ehtikö Simula livahtaa ovesta? Vielä olisin kommentoinut, mutta ehkä viesti kulkee hänelle.

Tähän edustaja Simulan kommenttiin hallitusohjelmakirjauksesta. Niin kuin ollaan tuotu esille jo kesällä, niin kirjaukset sinällään hallitusohjelmassa ovat hyviä maatalouden osalta ja mielellään niitä tuetaan, ja ollaan kyllä tässä mielestäni annettu myöskin aikaa. Tässä on kuitenkin useita kuukausia mennyt, ja nyt odotetaan niitä konkreettisia tekoja.

Ja todella mukavaa oli kuulla Simulan puheenvuorossa, että hänelle ei ole merkitystä, mistä puolueesta aloitteet tulevat, ja siinä mielessä on erittäin toiveikasta nyt, kun iso osa perussuomalaisten, kokoomuslaisten, nykyisten hallituspuolueiden, edustajista on tämän samaisen aloitteen viime kaudella allekirjoittanut. Odotan toiveikkaana, että saadaan tämä aloite nyt tällä kaudella sitten hyvällä yhteistyöllä eteenpäin. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

8. Lakialoite laiksi eläinsuojeluvaltuutetusta

Lakialoite LA 12/2023 vp Tiina Elo vihr ym.

Pöytäkirja PTK 53/2023 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan. — Keskusteluun, edustaja Elo, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.08 Tiina Elo vihr (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eläinten kohteluun ja oikeuksiin liittyvä keskustelu on lisääntynyt yhteiskunnassamme, ja ihmiset ovat entistä kiinnostuneempia eläinten hyvinvoinnista. Eläimet eivät voi osallistua itse suoraan niiden hyvinvointiin vaikuttavien päätösten tekemiseen ja siitä käytävään keskusteluun. Siksi tarvitaan eläinsuojeluvaltuutettua, joka tarkastelee yhteiskuntaa eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta ja ottaa siihen tästä näkökulmasta kantaa.

Tässä lakialoitteessa ehdotetaan säädettäväksi laki eläinsuojeluvaltuutetusta eläinten aseman ja oikeuksien vahvistamiseksi yhteiskunnassa. Tämä aloite kuuluu vihreän eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettiin. Eläinsuojeluvaltuutetun tehtävänä olisi edistää ja parantaa eläinten hyvinvointia seurannan, aloitteiden, ehdotusten, lausuntojen ja muun vaikuttamisen keinoin. Tehtävään kuuluisi myös tukea ja edistää eläinten hyvinvointiin liittyvien eri toimijoiden välistä yhteistyötä eläinten hyvinvoinnin parantamiseksi sekä osallistua tehtävään liittyvien eri neuvottelukuntien ja työryhmien työskentelyyn.

Arvoisa puhemies! Eläinten hyvinvoinnin seuraaminen on nyt ensiarvoisen tärkeää, kun uusi laki eläinten hyvinvoinnista astuu voimaan vuoden 24 alussa. Eläinten suojelun ja hyvinvoinnin edistämisen jatkuvuus ja ennakoitavuus edellyttävät, että eläinsuojeluvaltuutetun virka on pysyvä ja toiminnalle varataan vuosittain riittävät resurssit. Suomessa eläinsuojeluasiamiehen virka on hallitusohjelmien kirjausten perusteella perustettu kaksi kertaa määräaikaisena. Nyt esittämämme eläinsuojeluvaltuutetun tehtävät vastaisivat aiempia eläinsuojeluasiamiehen tehtäviä. Nimikkeenä eläinsuojeluvaltuutettu kuvaisi kuitenkin paremmin tehtäväkuvaa, sillä tehtävässä edistetään ja parannetaan eläinten hyvinvointia kokonaisvaltaisesti.

Eläinten hyvinvointilain käsittelyn yhteydessä useat tahot ovat ilmaisseet tarpeen vaki-naistaa eläinsuojeluasiamiehen virka nimenomaan nimikkeellä eläinsuojeluvaltuutettu. Esimerkiksi eläinsuojeluasiamies totesi lausunnossaan maa- ja metsätalousvaliokunnalle, että eläinten hyvinvointilaissa tulisi säätää eläinasiavaltuutetun virasta. Toiminnan pitkäjänteistä kehittämistä tukisi eläinsuojeluasiamiehen mukaan se, että eläinsuojeluvaltuutetun asemasta ja tehtävistä säädettäisiin laissa, kuten on tehty muiden valtuutettujen kohdalla.

Eläinsuojeluvaltuutetun viran sijoituspaikkana olisi Ruokavirasto maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla, mutta työssään eläinsuojeluvaltuutettu olisi itsenäinen ja riippumaton toimija. Eläinsuojeluvaltuutetulla olisi oma toimisto, johon kuuluu esittelijöinä toimivia virkamiehiä ja muuta henkilökuntaa. Eläinsuojeluvaltuutetun toiminnalle varattaisiin vuosittain valtion talousarviossa menestyksekkään tehtävän hoitamisen edellyttämät riittävät määrärahat.

Arvoisa puhemies! Eläimellä on itseisarvo, arvo, joka on riippumaton siitä, tuottaako eläin ihmiselle hyötyä tai huvia. Eläimet ovat arvokkaita, tuntevia yksilöitä, joiden oikeus hyvinvointiin ja lajityypilliseen käyttäytymiseen on turvattava. Eläimet tarvitsevat tahon,

Pöytäkirja PTK 53/2023 vp

joka puolustaa niiden oikeuksia ja pitää niiden ääntä esillä yhteiskunnassa. Eläinsuojeluvaltuutetun tehtävä on varmistaa, että eläinten asiat ja hyvinvointi pääsevät esille yhteiskunnallisessa keskustelussa ja lainsäädännössä. Eläinsuojeluvaltuutettu ajaa tutkimustietoon perustuen eläinten hyvinvoinnin edistämistä asettuen poliittisten ja intressistiriitojen ulkopuolelle. Eläinsuojeluvaltuutettu on taho, jolta voidaan hankkia riippumatonta näkemystä eläinten hyvinvoinnista.

Eläimillä ei ole mahdollisuutta puolustaa omia oikeuksiaan. Siksi on varmistettava, että niillä on oma puolestapuhujansa myös valtionhallinnossa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

15.13 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Lämmin kiitos oikein hyvistä lakialoitteista. Kannatan sitä täysillä, ja voinpa sanoa, että ihan samalla asialla ollaan. Olen nimittäin tehnyt tästä samasta asiasta kirjallisen kysymyksen ja toimenpidealoitteen, ja koko sosiaalidemokraattinen ryhmä on tehnyt talousarvioaloitteen tästä eläinsuojeluasiamiehen viran vakinaistamisesta. Termi voi hyvin olla eläinsuojeluvaltuutettu, se on varmasti tähän aikaan oikein sopiva.

Tällä eläinsuojeluasiamiehen viralla on jännä historia, nimittäin ensimmäistä kertaa se saatiin hallitusohjelmaan Kataisen hallituksen aikana, vuosina 2013—2015 tämä virka oli. Sipilän hallituksen aikana se virka jäi pois, ja sitten taas viime hallituksen, Marinin hallituksen, aikana tämä virka oli. Koska se ei ole ollut vakinainen virka, niin näin siinä sitten on käynyt, että nyt taas kerran sitä sitten tällä kaudella ei ikään kuin jatketa.

Kyllä tämä antaa hyvän perustelun sille, että tämän viran tulisi olla vakinainen, ja varmasti eläinsuojeluasiamiehelle on tehtävää tulevaisuudessakin mitä enimmässä määrin. Kaikki tiedämme, että eläinsuojelussa riittää haastetta. Eläinten hyvinvointi on hyvin tärkeä asia. Eläinsuojeluasiamies on ollut koordinoiva ja asiantunteva voima eri tahojen välillä, ja hänen työtään on kovastikin arvostettu, ja sitä tarvitaan.

Siksi minä nyt oikeastaan ihan tässä puheenvuorossa haluaisin osoittaa sinne hallituspuolueiden suuntaan. Me tiedämme, että tämä määräraha on hyvin pieni, mikä tässä tarvittaisiin, ja toivoisin kovasti, että tästä löytyisi nyt sellainen eduskunnan yhteinen tahto sille, että voisimme tämän viran vakinaistaa. Puhumme muutamasta sadastatuhannesta eurosta, eli emme puhu isoista rahoista, mutta merkitys on suuri, vaikutus on suuri. Ja kuinka täällä todettiinkaan — kyllä eläimet tarvitsevat puolestapuhujia, he eivät voi itse puolestaan puhua, ja siksi me tarvitsemme tätä virkaa. Lämpimästi nyt vetoan sinne hallitukseen päin: toimittehan, pyydän.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kivelä, olkaa hyvä.

15.15 Mai Kivelä vas: Arvoisa puhemies! Eläinsuojeluasiamies on tehnyt tällä kaudella tärkeää työtä, ja tätä työtä pitäisi ehdottomasti jatkaa. Muistan, kuinka itsekin olin viime kauden alussa neuvottelemassa tämän viran perustamisesta uudestaan. Silloin saatiin se hallituskumppaneiden kanssa hallitusohjelmaan, ja eläinsuojeluasiamies vakiinnutti yhä enemmän toimintaansa viime kauden aikana. Nyt onkin todella huono päätös mielestäni Orpon hallitukselta lakkauttaa tämä tärkeä virka.

Eläimet ovat tärkeitä, eläimillä on itseisarvo. Eläinten heikko asema on mielestäni yksi meidän yhteiskuntamme suurista epäoikeudenmukaisuuskysymyksistä. Meillä on jo nyt

Pöytäkirja PTK 53/2023 vp

vallitsevan lain mukaisesti velvollisuuksia eläimiä kohtaan ja eläinten hyvinvoinnin edistämiseen. Samaan aikaan meidän pitäisi kuitenkin paljon nykyistäkin paremmin huomioida eläinten asema ja eläinten oikeudet. Siksi ajattelen, että on suorastaan minimivaatimus, että tätä eläinsuojeluasiamiehen virkaa jatketaan. On todella tärkeää, että meillä eläinsuojeluasiamies on ollut riippumaton ja itsenäinen toimija.

Arvoisa puhemies! Eläinten etua valvova viranomainen on ollut rahallisesti pieni, mutta symbolisesti sekä käytännön tasolla tämä on ollut tärkeä ja vaikuttava virka ja panostus eläinten hyvinvointiin. Tästä kertoo esimerkiksi se, että tämän viran jatkamista puolsivat sekä tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta että seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta. Tilanteessa, jossa meillä on haastetta kestävyiden ja kannattavuuden kanssa, myös riskit eläinten hyvinvoinnin heikentymiseen kasvavat, minkä takia eläinsuojeluasiamiehen virka perustelee itseään ja tarve eläinten asiaa ajavalle viranomaiselle on suuri.

Kun eduskunta käsitteli tätä lakia eläinten hyvinvoinnista, niin myös ympäristövaliokunta lausui, että se pitää tärkeänä, että tämä virka vakinaistetaan ja siihen varataan riittävät varat. Samoin maa- ja metsätalousvaliokunta silloin piti mietinnössään virkaa tärkeänä ja myös puolsi sen jatkon selvittämistä ja sitä, että riittäviä resursseja turvataan riittävän laaja-alaisen ja hyvin erilaisia eläinlajeja kattavan osaamisen turvaamiseksi. Eli tälle viralle on hyvin laajasti yhteiskunnan ja toimijoiden ja sidosryhmien tuki. Näistä syistä olen itsekin tehnyt ensi vuoden budjettiin tästä samasta asiasta talousarvioaloitteen, jossa esitetään, että eduskunta lisäisi tämän 100 000 euroa, joka tähän on budjetoitu vuosittain. Me myös vasemmiston vaihtoehtobudjetissa esitämme eläinsuojeluvaltuutetun työn jatkoa.

No, surullista on, että kun esittelin tätä asiaa budjetin lähetekeskustelussa ja kerroin, että eläinsuojeluasiamiehen virka nyt lakkautetaan, niin salin oikealta laidalta välihuudettiin ”oikein”. Ajattelen, että on hyvin surullista, ettei hallituksella ole tahtoa tehdä edes taloudellisesti näin pientä panostusta eläinten puolesta. Täällä mielestäni hienosti vedottiin hallituspuolueisiin, että tämä olisi tärkeä kädenojennus eläinten suuntaan.

Arvoisa puhemies! Eläimet eivät voi itse ajaa etuaan, joten on meidän vastuu varmistaa, että tämä yhteiskunta on myös eläimille hyvä. Nyt me tiedämme, että meillä on valtavasti eläinsuojelullisia ongelmia ja me myös kohdistamme eläimiin äärimmäistä väkivaltaa. Ajattelen, että eläimet ansaitsevat parempaa ja eläimet ansaitisivat myös minimissään tämän yhden valtuutetun, jonka tehtävä olisi katsoa asiaa eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta. Sen takia pidänkin suorastaan hyvin halpamaisena tekona tämän viran lakkauttamista.

Ja lopuksi haluan kiittää edustaja Eloa siitä, että hän on tehnyt tästä asiasta lakialoitteen, ja myös iloisena kuulen, että tälle asialle tulee monelta ryhmältä tukea. Haluan myös sanoa, että itsekin kannatan tätä lakialoitteessa käytettyä termiä ”valtuutettu”, kun tähän asti on tosiaan ollut ”eläinasiamies”. Kannatan sukupuolineutraaleja virkanimikkeitä, ja ajattelen, että tämä on myös linjassa näiden muiden valtuutettujen kanssa, kuten edustaja Elo totesi. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

15.20 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Olisin kyllä melkein jo arvannut ne nimet, jotka täällä salissa ovat tänään paikalla puhumassa eläinten hyvinvoinnista tai yleensä eläimistä. Valitettavasti täällä on aina hyvin vähän ihmisiä silloin paikalla. Olisi hienoa, kun keskusteltaisiin enemmän. Tämä on tärkeä asia.

Pöytäkirja PTK 53/2023 vp

Eläinsuojeluasiamiehen virka on perustettu määräaikaisena aiemmin kaksi kertaa, kuten edustaja Viitanen sanoi, välillä 2013—2023. Tässä lakialoitteessa, jossa edustaja Elo on ensimmäisenä allekirjoittajana, esitetään eläinsuojeluvaltuutetun viran perustamista. Aloitteessa tuodaan esille, että eläinsuojeluvaltuutettu palvelisi paremmin sitä tehtäväkuvaa, jossa eläinten hyvinvointia parannetaan kokonaisvaltaisesti.

Meillä on julkisella sektorilla valtuutettuja pitkä liuta: meillä on tasa-arvovaltuutettu, yhdenvertaisuusvaltuutettu, vanhusasiavaltuutettu, lapsiasiavaltuutettu, kuluttaja-asiamies, tietosuojavaltuutettu, konkurssiasiamies. Kaikki ovat erittäin tärkeitä tehtäviä. Eläimillä ei ole mahdollisuutta vaikuttaa mihinkään. Heillä ei ole oikein kunnollista puolesta-puhujaa. Ihminen käyttää eläintä hyvinvointinsa edistämiseksi ja hyödyksi joka rintamalla. Kun me nyt puhumme tässä asiakohdassa eläimistä, niin toivon, että kukaan kuulijoista ei sekoittaisi muita yhteiskunnan ongelmia tähän asiayhteyteen rinnastettavaksi. Eläinten hyvinvoinnin edistäminen ei ole ihmisiltä pois. [Pia Viitanen ja Mai Kivelä: Se on juuri näin!]

Olemme saaneet lukea eläinten kaltoinkohtelusta mediasta monta kertaa ja monesti varsinkin viime vuosina, on sitten kysymys lemmikki-, luonnon- tai tuotantoeläimistä. Perustava ongelma rangaistusmenettelyssä eläinten kaltoinkohtelussa on se, että eläintä ei käsitellä elävänä, tuntevana olentona vaan esineenä. Oikeuskäytäntö on edelleenkin se, että kuoliaaksi tai lähes siihen pisteeseen rääkätystä eläimestä tuomio on sakkoja tai määrääkainen, osittainen eläintenpitokielto. Harvoin ehdollista vankeutta, ei paljon koskaan.

Otan esimerkin: Suojelukoiraharrastuksen piirissä oli kuvattu video, jossa koiria potkittiin, annettiin sähköiskuja, lyötiin. Tämä oli opetustarkoitus, koirien suoritustilanne. Tapausta käsiteltiin oikeudessa niin kauan, että juttu vanheni, ja siinä rytäkässä vain muutamille tuli sakkoja. Puhuttiin näistä maalitusmiehistä. Kennelliitto otti asian vakavasti ja antoi muutamalle maalitusmiehelle elinikäisen toimintakiellon. Kuinka ollakaan, muutama heistä on jälleen toiminnassa mukana. Kysymys kuuluu: kuinka tämä voi olla mahdollista? Tietysti ydinasia ei ole se, että kovennetaan rangaistuksia — niitähän ei käytännössä kovia annetakaan — vaan asenteisiin puuttuminen, kuinka eläimiä kohdellaan, on se ydinasia.

Mielestäni eläinsuojeluvaltuutetun sijasta pitäisi kuitenkin olla toimikunta, elikkä ei yksi ihminen vaan toimikunta. Se käsittäisi kaikki, sen koko skaalan, missä eläimiä yleensä käytetään ja eläimet ovat, ihan sieltä tuottajasta harrastajaan ja kaikki siltä väliltä.

Täytyy sanoa, että kiitoksia kuuluu Poliisiammattikorkeakoululle. Heillähän oli koulutuksessa vain yksi tunti koulutusta eläinasioihin liittyen. Nyt sitä lisätään reippaasti, ja myös muun muassa oikeuslaitosten syyttäjiäkin kurssitetaan. Tämä on erittäin hyvä askel eläinten hyvinvoinnin edistämiseen.

Pentutehtailu lisääntyy jatkuvasti. Sehän on rikollisuuden muotona aivan karmea — menee jo ihan huumeiden kuljetusten ja huumeiden tuottamisen kanssa samalle tasolle. Se on niin suuri rikollisuuden muoto. EU ei ole saanut sitä kuriin ollenkaan. Se kasvaa, ja sitä on myös Suomessa.

Kaikkea tätä tapahtuu, ja täytyy sanoa, että kyllähän tämä Gandhin lausunto ja lausuminen eläinten asioista on aivan kohdallaan: kansakunnan sivistyksen taso näkyy siinä, kuinka se kohtelee eläimiään.

Ja vielä esittäisin tosiaan, että tulevaisuudessa olisi tämä toimikunta — ei siis yksi ihminen vaan laajempi skaala, joka käsittelee eläinten hyvinvointia. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Peltonen, olkaa hyvä.

15.26 Eemeli Peltonen sd: Arvoisa puhemies! Haluan kiittää vihreää eduskuntaryhmää tästä tärkeästä aloitteesta, ja on ollut ilo kuunnella aloitteen johdosta tänään käytyä keskustelua, jossa tukea tämän viran uudelleen perustamiselle tulee yli puoluerajojen.

Myös me sosiaalidemokraatit olimme hyvin hämmästyneitä, kun alkavalla vaalikaudella uuden hallituksen toimesta tämä eläinsuojeluasiamiehen virka lakkautettiin. Vielä kesälähän, kun hallitusohjelma julkistettiin, ei sanallakaan käsitelty tätä eläinsuojeluasiamiehen virkaa, ei sen olemassaoloa tai jatkoa. Eli uutisista saimme sitten lukea tästä ministeriössä tehdystä ratkaisusta, että tämä asiamiehen virka on tullut päätökseen.

Vaikka tämä eläinsuojeluasiamiehen virka olikin määräaikainen, mikään ei olisi estänyt sitä, että tätä määräaikaista tehtävää olisi jatkettu tai se olisi ministeriössä muutettu pysyväksi — se olisi ollut erittäin toivottavaa. Suurta säästöä tästä ei saatu aikaiseksi, joten pidän kyllä myöskin kohtuullisen heikkona perustelua — jota toisinaan on kuultu — siitä, että tässä haettiin säästöä, koska suurista euroista ei tässä ole kysymys, kuten edellisissä puheenvuoroissa hyvin kävi ilmi.

Tässä edustaja Viitanen mielestäni ansiokkaasti kävi läpi sitä, mikä on ollut tämän eläinsuojeluasiamiehen viran historia. Ensin Kataisen hallitus perusti sen, Sipilän hallitus lakkautti, Marinin hallitus perusti uudelleen, ja nyt sitten Orpon hallitus jälleen lakkauttaa. Ja kyllä syystäkin on tätä poukkoilua tässä asiassa kritisoitu eri tahojen osalta, ja varmasti on niin, että juurikin toiminnan pitkäjänteisyyden ja vakiintumisen kannalta tämä poukkoilu ei ole hyvä asia eikä ole ollut hyväksi tämän viran vakiintumisen kannalta. En pidä hyvänä sellaista, että tämän eläinsuojeluasiamiehen viran ympärillä vakiintuu ikään kuin tällainen perinne, että hieman hallituksen kokoonpanon mukaan sitä sitten ollaan joko perustamassa tai lakkauttamassa, vaan olisi hyvä nyt löytää se tie, ja mielestäni se oikea tie on se, että tämä virka, kuten aloitteessa hyvin esitetään, perustettaisiin pysyväksi.

Annan tässä puheenvuorossani tuen myöskin tälle nimikemuutokselle. Mielestäni tärkeintä on se, että tämä virka tulee pysyvästi perustetuksi, oli se sitten eläinsuojeluasiamiehen tai eläinsuojeluvaltuutetun nimikkeellä. Tärkeintä on, että meillä on hyvin resursoitu, toimiva eläinsuojeluasiamiehen tai -valtuutetun virka ja sen kautta pystytään entistä vahvemmin yhteiskunnassa huomioimaan eläinten oikeudet.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elo, olkaa hyvä.

15.29 Tiina Elo vihr: Arvoisa puheenjohtaja! Kiitos sosiaalidemokraateille ja vasemmistoliitolle tuesta, ja on hienoa, että teiltä on tullut myös vastaavia aloitteita budjettiprosessiin tämän asian edistämiseksi. Haluan myös tässä yhteydessä kiittää eläinoikeusasiamiestä tärkeästä työstään tämän kauden aikana. Hyvä oli kuulla vielä myös perusteellisempia taustoja tälle eläinsuojeluasiamiehen viralle ja miten sitä on aiempina kausina edistetty.

Eläinten hyvinvointilaki tosiaan uudistettiin viime kaudella, mutta korjattavaa siihen vielä jäi, ja siksikin on erittäin tärkeää, että emme tässä tilanteessa heikennä eläinten äänen kuulumista tässä yhteiskunnassa, ja sitähän tämän viran lakkauttaminen tarkoittaisi.

Haluan myös nostaa esiin sen, että meillä on valtava määrä ihmisiä, jotka tekevät vapaaehtoisesti työtä eläinten oikeuksien parantamiseksi ja hyvinvoinnin edistämiseksi, ja ajatelen, että vähintä, mitä me voimme tässä talossa tehdä, on vakinaistaa eläinsuojeluvaltuutetun virka ja näin tukea myös sitä vapaaehtois pohjalta tehtävää eläinsuojelutyötä.

Kiitän myös edustaja Elomaata siitä, että hän on täällä salissa hallituspuolueen edustajana puhumassa eläinten oikeuksien puolesta. Tiedän, että asia on teille sydämen asia. Otit-

Pöytäkirja PTK 53/2023 vp

te esiin tämän toimikunta-asian eläinsuojeluvaltuutetun sijaan. Ajattelen, että nämä eivät ole joko—tai, vaan nämä voivat olla sekä—että, ja meillä on nyt viime kaudellakin toiminut kaksi neuvottelukuntaa: tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta ja seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta. Todella toivon, että näiden neuvottelukuntien työ jatkuu ja sitä kehitetään, ja tosiaan nämä molemmat toimikunnat, vai neuvottelukunnat, ovat myös tätä eläinsuojeluvaltuutetun viran vakinaistamista esittäneet.

Ja todella esitän myös vetoomuksen hallituspuolueiden suuntaan siitä, että vielä voisitte ottaa harkintaan tämän viran jatkamisen ja sillä tavalla sen varmistamisen, että eläinten ääni kuuluu meidän yhteiskunnassa vähintään yhtä hyvin kuin tähänkin asti ja mieluummin vielä paljon paremmin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Niemi, olkaa hyvä.

15.31 Veijo Niemi ps: Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Ennen eduskuntaa, poliisivuosi-nani, lukuisia kertoja esimerkiksi kotihälytyksillä jouduimme tilanteeseen, jossa kissaa, koiraa taikka joskus jopa isompiakin eläimiä oli todella kaltoin kohdeltu. Jos tänä päivänä ajattelee tätä tilannetta, jos meillä poliisipartio menee tällaiselle tehtävälle, niin asiastahan joka tapauksessa kirjataan rikosilmoitus ja se käsitellään. Törkeimmät tapaukset menevät poliisitutinnan kautta tietysti käräjille käsittelyyn.

En ota varsinaisesti kantaa siihen, onko eläinsuojeluasiamiehen tai eläinsuojeluvaltuutetun toimi tällä tavalla tarpeellinen, mutta sen tiedän, että eläinten kaltoinkohteluun on puututtava, ja toivon, että siihen joka tapauksessa puututaan. Tähän nimikkeeseen puuttuisin sen verran, että jos me puhutaan eläinsuojeluvaltuutetusta, silloin saattaa tulla kansalaiselle helposti käsitys, että valtuutettu on ikään kuin työsuojeluvaltuutettu elikkä hän kiertää kentällä ja käy tutkimassa näitä asioita. Ehkä olisi kuitenkin parempi, että on eläinsuojeluasiamies, joka sitten korkeimmalla tasolla yrittää selvittää ja saada parannuksia näihin eläinsuojeluasioihin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kivelä, olkaa hyvä.

15.32 Mai Kivelä vas: Arvoisa puhemies! Vielä lyhyesti. Edustaja Elomaa puhui hyvin siitä, että meillä on liian vähän eläinten puolustajia, ja siitä olen täysin samaa mieltä. Meillä on liian vähän eläinten puolustajia täällä päättävissä elimissä, mutta osittain mielestäni myös tässä virassa näkyy se, että on suhteellisen surullista, että kun eläinten asemaa halutaan edistää, niin silloin kyse on näin pienestä määrärahasta ja näin pienestä virasta, kun sitten ottaa huomioon, kuinka paljon eläimiä tässä yhteiskunnassa on ja kuinka paljon meillä olisi oikeasti tehtävää eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Kun edustaja Elomaa mainitsi tästä, että olisi hyvä olla toimikunta, niin tosiaan näitä maa- ja metsätalousministeriön alaisia neuvottelukuntiahan on olemassa ja niitä on näiden kahden jo mainitun, eli tämän tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan ja tämän seura- ja harrastuseläinten neuvottelukunnan, lisäksi myös sitten koe-eläimille oma neuvottelukuntansa. No, näiden haaste on tietenkin se, että ne ovat eri sidosryhmät yhteen tuovia ja ne eivät ole virkaentiteettejä vaan enemmän sitten tällaisia neuvottelevia tahoja ja ne eivät tee päätöksiä.

Olisin halunnut nostaa vielä yhden aspektin tähän esille. Kun itse ajattelen, että tämän eläinasiavaltuutetun päätehtävä olisi edistää eläinten asemaa ja eläinten näkökulmaa, niin

Pöytäkirja PTK 53/2023 vp

kyllä ajattelen myös, että tällainen virka — jonka tehtäväkenttään on kuulunut se, että viedään sitä eläimiin liittyvää tietoa niille ihmisille, jotka toimivat eläinten parissa, toimitaan eri sidosryhmien välillä tavallaan sen tiedon välittäjänä — ei hyödytä pelkästään eläimiä, vaan tämä mielestäni hyödyttää myös niitä ihmisiä, jotka toimivat eläinten parissa. Eli tämä on tällainen kokoava viranomaisen, joka pystyy sitten esimerkiksi auttamaan sen uuden tiedon kautta siinä, että hyvät käytänteet leviävät ja niin poispäin. Eli itse näen, että tämä on myös vähän sääli sitten niiden ihmisten kannalta, jotka hyötyisivät siitä, että meillä eläinten hyvinvointi paranee ja jotka saavat siitä esimerkiksi taloudellista lisähyötyä, kun näin tehdään.

Lopuksi vielä itsekkin kiittäisin tosiaan tässä virassa nyt työnsä lopettavaa henkilöä, Saa-ra Kupsalaa, hänen työstään, ja tietenkin toivon, että tämä kiitos vielä muuttuisi sitten siihen, että voisimme tarkastella ensi vuoden budjetin osalta, että tätä virkaa kuitenkin jatkettaisiin. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

9. Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitran toimintakertomus vuodelta 2022

Kertomus K 4/2023 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 2/2023 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 9.11.2023 pidettävään täysistuntoon.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 43/2023 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 4/2023 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 9.11.2023 pidettävään täysistuntoon.

11. Hallituksen esitys eduskunnalle työeläkelakien ja maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 27/2023 vp

Valiokunnan mietintö StVM 7/2023 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 9.11.2023 pidettävään täysistuntoon.

Pöytäkirja PTK 53/2023 vp

12. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on torstaina 9.11.2023 klo 16.00. Täysistunto lopetettiin klo 15.37.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola